



BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025



Sædalen barnehage



Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

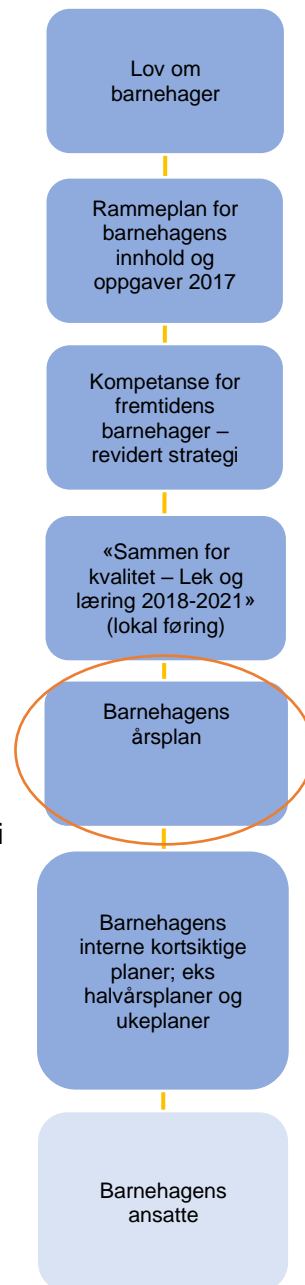
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage



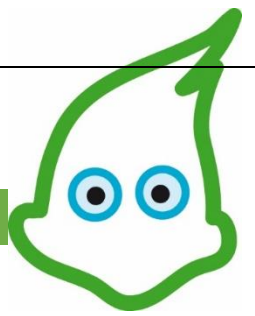
Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	8
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	9
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	11
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	15
3.1.1 Språk som basiskompetanse	16
3.1.2 Matematisk kompetanse	16
3.2 Digitale verktøy	17
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	17
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	17
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	18
4.2.1 Dokumentasjon	18
4.2.2 Vurdering	18
4.2.3 Oppfølging	18
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	18
I. Barnesyn og læringssyn	19
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	19
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	19

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	20
V. Overganger	20
VI. Foreldremedvirkning	21
VII. Bærekraftig utvikling	22
VIII. Psykososialt barnehagemiljø	23
IX. Barns seksuelle helse	23



Visjon og mål



Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Bliir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning



1.1 Struktur og organisering

Barnehagen ble bygget i 2002 og er en avdelingsbarnehage. Vi har for tiden 3 storbarnsavdelinger og 2 småbarnsavdelinger og alle har navn etter kunstnere. Friluftsavdelingen vår heter Ville ulver og er et tilbud til de eldste barna. På Ville Ulver har vi fokus på å gi barna mangfoldige opplevelser ute. Vi er ute på tur hele dagen, 3-4 dager i uken i all slags vær og til alle årstider. Vi bruker de flotte turmulighetene i nærmiljøet mye, men er også så heldig at vi har en minibuss som gjør at vi kan utforske andre spennende turmål.

Avdelingsoversikt:

Ville ulver – Friluftsavdeling for 5-6 åringer

Kandinsky – Storbarnsavdeling for 2-6 åringer

Vigeland – Storbarnsavdeling for 2-6 åringer

Krohg – Småbarnsavdeling for 0-3 åringer

Sand – Småbarnsavdeling for 0-3 åringer

Her i «den gule barnehagen» er det godt å være for små og store. For oss er det viktig å vise barna at vi er der for dem, og at de blir sett og hørt.

Vi jobber med mange spennende tema gjennom tverrfaglige prosjektarbeid og tar utgangspunkt i barnas interesser og engasjement. Tema som «Universet», «Fra jord til bord», «I lekens verden» og «Les for meg» er eksempler på prosjekter som barn og voksne fordyper seg i.

Barnehagen har et bibliotek, som vi ønsker skal brukes aktivt og som skal være med på å stimulere til god leselyst, bidra til positiv språkutvikling og gi barna et godt forhold til bøker. Rommet kan brukes av mindre og større barnegrupper til å se i bøker på egenhånd, boksamlingsstund, eventyrsamling med konkrete og høytlesing på projektor.

Sædalen barnehage har spesialkompetanse på hørselshemmede barn. Hørselshemmede barn og barn av døve foreldre har prioritet i barnehagen.

Barn med hørselshemming har ulike språklige behov og forutsetninger. I Sædalen barnehage blir barna møtt med et visuelt språk, enten norsk med tegnstøtte eller norsk tegnspråk. Flere av de ansatte snakker norsk tegnspråk flytende, mens andre er i gang med tegnspråkutdanning. Positive forbilder og det å kunne identifisere seg med andre, gir grobunn for god selvfølelse, følelse av tilhørighet og positiv utvikling av egen identitet.

Barn med hørselshemming har ulik grad av hørselsrest. For å utnytte hørselsresten best mulig jobber barnehagen for å minimere unødvendig støy, også visuell støy. Alle avdelingene har nye støydempende lydplater på veggene, og bordene har støydempende overflater. Dette bidrar til å gi bedre lytteforhold og ro

Årshjul - Sædalen barnehage

August

Oppstart/tilvenning
Foreldremøter

September

9/9 - Planleggingsdag

Oktober

24/10 - FN dagen

November

1/11 - Planleggingsdag
Foreldresamtaler

Desember

2/12 - Julegrantenning
13/12 - Luciafeiring
19/12 - Nissefest
Åpningstid i romjul:
07:30-16:30
Barnehagen er stengt:
24/12, 25/12, 26/12 og 31/12

Januar

Barnehagen er stengt:
1/1
31/1 - Planleggingsdag

Februar

6/2 - Samenes nasjonaldag

Mars

7/3 - Karneval

April

10/4 - Påsketreff for foreldre
Åpningstid påske:
07:30 - 16:30
Barnehagen er stengt:
** 16/4 - vi stenger 12:00
17/4, 18/4 og 21/4

Mai

Barnehagen er stengt:
1/5, 29/5
2/5 - Planleggingsdag
16/5 - 17. mai markering
30/5 - Planleggingsdag

Juni

Barnehagen er stengt:
9/6

Juli

Åpningstid i hele juli:
07:30-16:30
Barnehagen er stengt i
uke 28, 29 og 30

1.2 Metodevalg

Prosjektarbeid :

Vår viktigste arbeidsmetode er prosjekt, og prosjektene våre strekker seg alltid over et halvt år og noen ganger over et helt år – dette for å ha tid til å fordype oss i temaet vi arbeider med og for å sikre progresjon. Prosjektene våre tar utgangspunkt i barnas interesser og personalet observerer barnas lek og samspill for å kartlegge dette. Valg av prosjekt gjøres også på bakgrunn av hva den enkelte barnegruppen har et felles behov for å lære. Barna er medvirkende etter alder og modning. I forkant av prosjektene utarbeides en projektskisse, som blant annet inneholder ideer og arbeidsmetoder for de 7 fagområdene i Rammeplanen, slik at vi tilnærmer oss et emne på mange ulike måter og sikrer at vi arbeider med alle områder tverrfaglig. En projektskisse er likevel bare en skisse, ettersom den er levende og åpen for endring i møte med barnegruppen. Prosjektarbeidet inneholder både formell og uformell læring og avdelingens fysiske miljø speiler hele tiden hvilket emne vi arbeider med, både i form av barnas «produkter» og faglig dokumentasjon

1.3 Kjerneverdier:

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

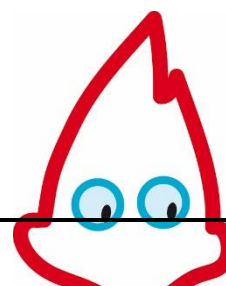
«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»



2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Trygghet og tilknytning er viktig for barnas trivsel og utvikling. Grunnlaget legger vi i tilvenningsperioden der vi prioriterer tid og fokus på å tolke, bli kjent og møte barna på deres behov. Både foreldre, ansatte og rammene rundt er viktig i denne prosessen. Det er de ansatte sitt ansvar å skape gode trygge relasjoner til hvert enkelt barn.

Slik legger vi til rette for tilknytning:

- Ha god informasjon og god kommunikasjon med foreldre
- Skape gode rutiner og rammer som gir forutsigbarhet og stabilitet
- Sensitive ansatte som møter barna på følelser og behov

2.2 Lek

Lek er en aktivitet som er allsidig, den har en sterk egenverdi og spiller en viktig rolle for barnas læring og utvikling. For at barna skal trives og oppleve mening med barnehagen er det avgjørende at de får delta i lek og får gode relasjoner. Barnehagen skaper et inkluderende fellesskap og personalet er aktiv og deltakende i leken. De tar vare på leken som oppstår på barnas premisser, samtidig som de legger til rette for og beriker alle typer lekeaktiviteter ute og inne. Det er i betydelig grad i lekeaktivitetene barna får sine første erfaringer med å være med og bestemme, ytre sine ønsker og synspunkter, samt å lytte til andre sine ytringer, og akseptere andre sine ønsker og behov. For barna blir dette de første øvelser i demokratiske samhandlingsmåter og toleranse. Disse øvelsene er også med og forebygger mobbing, og styrker barns selvbilde og sosial kompetanse.

Alle barnehager har et regelverk som sikrer alle barn en trygg og god barnehagehverdag. Vi er bevisst faren for ekskludering og hvordan relasjonen mellom barna foregår og preger leken. Vi observerer hvert enkelt barn og sikrer et miljø der barnet føler seg inkludert og godt ivaretatt. I leken øver barn på konfliktløsning, de må tåle motstand og uenighet, kunne «gi seg» og inngå kompromiss, og vi støtter og veileder barna i disse prosessene.

Slik legger vi til rette for lek:

- Vi legger til rette for lek ut ifra barnas interesser og behov
- Vi skaper felles referanserammer som et utgangspunkt for lek
- Vi legger til rette for utforskning og progresjon i leken etter barnets nivå
- Vi endrer lekemiljøet regelmessig for å inspirere til lek
- Vi skaper engasjement og glede, og legger til rette for at barna danner vennskap og gode relasjoner gjennom leken
- Vi viser interesse for og deltar i leken sammen med barna, og fremmer inkludering bl.a. gjennom lekegrupper
- Vi er observant på det enkelte barns livserfaringer og fellesopplevelser, slik at dette kan videreføres i leken
- Vi bruker prosjektarbeidet vårt som inspirasjon til lek, slik at barna opplever både mestringsglede og utfordres til videre utvikling av leken

- Vi er aktive i nærmiljøet og bruker uteareal i og utenfor barnehagen som arena for leken
- Vi er bevisste på å gå inn i leken og veilede barna om det skulle oppstå uheldige samspill

2.3 Læring

Læring er en prosess som er gjennomgående og viktig for hele barndommen. Det er en prosess der barna tilegner seg ny kunnskap, nye ferdigheter og de lærer om ulike sammenhenger i livet og verden. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer, også gjennom hverdagssituasjonene i løpet av barnehagedagen.

Personalet er både observante på det som opptar barnegruppen og det enkelte barnet, men presenterer også nye situasjoner og temaer, med materialer og redskaper som bidrar til læring. Prosjektarbeid står i fokus i vår barnehage, noe som gir gode forutsetninger for både formell og uformell læring hos barna. Vi ser på barna som aktive samspillspartnere i læringssituasjonene. Gjennom prosjektarbeidet arbeider personalet bevisst med å gi barna varierte inntrykk og nye måter å oppdage ting på., ut ifra deres interesser, alder og mestringsnivå. Vi bruker ulike verktøy, som f. eks ulike formingsmaterieill, pc, bøker og konkrete.

Rammeplan for barnehagens syv fagområder sikrer at barna møter varierte læringssituasjoner i løpet av barnehagetiden. En bevisst og anerkjennende holdning og kunnskap hos personalet, sikrer barnas læringsprosesser og progresjon gjennom hele barnehagetiden.

Slik legger vi til rette for læring:

- Vi knytter læring tett til prosjektarbeid
- Vi fanger hva barna har interesse for og bygger videre på dette
- Vi gir barna varierte inntrykk og viser nye måter å oppdage ting på
- Barna er aktive deltakere
- Vi gir tid og rom til utforsking med barna
- Vi gir tid til og legger til rette for varierte typer lek og læring
- Vi legger til rette for at enkeltbarnet skal oppleve utfordring og mestring som fører til videre utvikling
- Vi både fanger opp og skaper gode læringssituasjoner. Tilegner oss flere metoder og teknikker å lære nye ting på, gjennom hverandre, media, bøker og andre kanaler



2.4 Barns medvirkning

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnet skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet» (Barnehageloven § 3).

Barnas demokratiske deltakelse i barnehagen er viktig. Gjennom medvirkning gis barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens fellesliv. Barns medvirkning handler om å se barnehagens innhold i et barneperspektiv, og kommunisere med barna slik at alles stemmer blir hørt og anerkjent.

Slik legger vi til rette for medvirkning:

- Det tas utgangspunkt i barnas interesser ved valg av og arbeid med prosjekter. Barna er deltakende i utforming av prosjektskisse, arbeidsmåter og evaluering
- Dagsrytmen formes ut fra den aktuelle barnegruppen og enkeltbarn sine behov
- Barna får opplevelsen av å bli sett og hørt
- Vi er lyttende, anerkjennende og oppmuntrende
- Vi er aktive i å se hva barna interesserer seg for
- Vi er bevisste på barnas bidrag inn i fellesskapet
- Barna får komme med egne ideer og forslag, og oppmuntres til å uttrykke tanker og meninger
- Barna får erfaringer med å ta egne valg
- Barna er aktive i egen læring

2.5 Vennskap og felleskap

Å være venner er å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er. Å tilhøre en gruppe gir barn trygghet og sosial tilknytning, og felles opplevelser sammen med andre barn kan være veien inn i nye vennskap. For å kunne fungere godt sammen med andre er sosial kompetanse en viktig forutsetning. Sosial kompetanse er et sett av ferdigheter, kunnskap og holdninger som vi trenger for å mestre sosialt samspill.

Slik legger vi til rette for vennskap og sosial kompetanse:

- Personalet er gode rollemodeller, både verbalt og nonverbalt
- Barna og personalet samtaler om, og utformer normer for samhandling i fellesskapet
- Barna øver seg på å hevde sin rett, men også lytte og ta hensyn til andres meninger
- Vi arbeider forebyggende og følger opp uheldige samspillsmønstre

2.6 Mangfold

«Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur»
(Barnehageloven § 2)

I Sædalen barnehage ser vi på mangfold som en ressurs. Vi har et miljø der vi møtes i respekt for det som er forskjellig og der alle er like betydningsfulle. Barn og voksne hos oss er en uensartet gruppe, med likheter og forskjeller.

For oss er det viktig å :

- Motvirke alle former for diskriminering, utenforskap og rasisme
- Bidra til at mangfold er en naturlig del av hverdagen
- Ivareta barnas rett til å være annerledes i fellesskapet
- Fremme at forskjeller sees på som en berikelse for fellesskapet i barnehagen
- Bidra til at barna møter voksne som formidler og fremmer likestilling og likeverd



3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Årets prosjekt: «Jeg lurar meg på ...»

Jeg er så nysgjerrig det klør oppi hodet
jeg lurar på allting som fins på vår klode.
Jeg lurar på hvorfor at havet er salt
og været på polen er isende kaldt?
Og hvor kommer vannet i skyene fra
det bor kanskje alltid i himmelen da?
Og hvordan får blomstene fargene sine
de gror bare opp og er fryktelig fine?
Jeg lurar på hvorfor det fins svære fjeller
som heter vulkaner og spruter og smeller?
Og hvordan kan trærne som lever av vann
bli høye som hus da - at det går an?
Og jeg skjønner ikke at vinden kan klare
å flytte en båt ved å blåse litt bare
Jeg vet jo at sol lager dagen og natten
men hva lager forskjell på hunden og katten?
Og hvorfor er folk så forskjellig i fjeset
når alle har øyne og lepper og nese?
Og når jeg er glad eller sinna og lei
hva er det som gjør meg til akkurat meg?

(Sidsel Mørck, 1980)

Barnehagen skal stimulere barnas undring, utforsking og evne til å stille spørsmål. Å undre seg handler om å stille seg åpen for verden, reflektere over det vi ser og erfarer og oppleve at den kanskje ikke er slik en først hadde trodd. Det er en måte å styrke vår evne til å tenke kritisk og kunne se ting fra ulike perspektiver. Når vi undrer oss sammen om noe felles, kan det styrke fellesskapsfølelsen og relasjonene mellom de som deler opplevelsen. For at barns undring skal bringe dem videre i deres utvikling, trenger de å utforske sin verden sammen med engasjerte voksne som evner å se og fange opp barnas interesser, nysgjerrighet og initiativ.



3.1 Fagområder

Vi arbeider prosjektbasert og knytter alltid de forskjellige fagområdene inn i prosjektene våre. Prosjektene våre tar utgangspunkt i barnas interesser og personalet observerer barnas lek og samspill for å kartlegge dette. Valg av prosjekt gjøres også på bakgrunn av hva den enkelte barnegruppen har et felles behov for å lære. Barna er medvirkende etter alder og modning. I forkant av prosjektene utarbeides en prosjektskisse, som blant annet inneholder ideer og arbeidsmetoder for de 7 fagområdene i Rammeplanen, slik at vi tilnærmer oss et emne på mange ulike måter og sikrer at vi arbeider med alle områder tverrfaglig. En prosjektskisse er likevel bare en skisse, ettersom den er levende og åpen for endring i møte med barnegruppen. Prosjektarbeidet inneholder både formell og uformell læring og avdelingens fysiske miljø spiller hele tiden hvilket emne vi arbeider med, både i form av barnas «produkter» og faglig dokumentasjon. Parallelt med prosjektet arbeider vi også med årstidene og årets gang.

Dette er de 7 fagområdene:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Nærmiljø og samfunn
- Etikk, religion og filosofi
- Antall, rom og form
- Natur, miljø og teknologi
- Kunst, kultur og kreativitet
- Kropp, bevegelse, mat og helse



3.1.1 Språk som basiskompetanse

Språk som basiskompetanse er et område vi jobber med hele året og i alle situasjoner. Personalet skal være gode språklige modeller gjennom hele dagen. Språkkinnlæringen stopper aldri, men spesielt lek og hverdagssituasjoner er gode arenaer for språkutviklingen. Det er fordi de skjer daglig og fordi man i en meningsfull sammenheng blir eksponert for nye ord, utvikler større ordforråd, oppdager og eksperimenterer med lyder, bruken av preposisjoner, over og underbegreper og så videre. Personalet skal også være bevisst på at barn har mange forskjellige uttryksmåter. Vi skal gi barna mulighet til- og oppfordre dem til å uttrykke seg både verbalt og nonverbalt. På alle avdelingene har vi bøker tilgjengelig som barna kan kikke i og samtale om og som kan inspirere til høytlesning. Bøkene som blir utstilt varierer ofte etter tema og årstid. Ellers etterstreber vi å lese litteratur av god kvalitet. Bokstaver er synlig på alle avdelinger og barna kan se sitt navn skriftlig på blant annet skuffer og kurver. I samlingsstunder og prosjektarbeid bruker vi dramatisering, høytlesning, rim, regler, dikt sang og samtale.



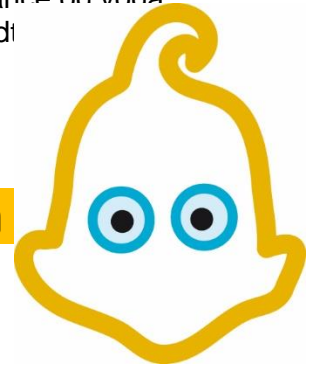
3.1.2 Matematisk kompetanse

“Matematisk kompetanse handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet “(Rammeplan for barnehagen)

Hos oss jobber vi med matematisk kompetanse i hverdagen. Vi er voksne som er bevisste på å bruke matematiske begreper som sirkel, kvadrat og rektangel, pluss, minus, større, mindre og så videre. Vi involverer barna i matlaging og gir de erfaringer med å veie og måle opp matvarer. Vi presenterer tall og mengde gjennom sang, rim og regler. Vi har morgensamlinger hvor vi skaper system i dagen, ukene, måneden og året. Hvordan er været, kaldt eller varmt, hva skal vi ha på oss? Vi øver romforståelse gjennom tumlelek og bevegelse og å orientere oss i terrenget ute på tur. Vi pusler puslespill og øver formgjenkjenning. Vi bygger med variert konstruksjonsmateriale og finner ut hvordan man kan bygge stødig og ustødig. Vi perler, oppdager, sorterer og bruker mønster. Vi finner motsetninger, kontraster og likheter.

3.2 Digitale verktøy

Vi er bevisst på bruken av digitale verktøy. Vi ønsker at bruken skal gi mulighet for utforskning, lek og læring og skal skje i fellesskap og alltid sammen med en i personalet. I vår barnehage bruker vi pc og telefon til å søke opp faktaopplysninger sammen med barna, for eksempel for å finne mer informasjon om froskens utvikling fra egg til frosk. Vi bruker også smartboard til fakta, til felles opplevelser og fysiske aktiviteter som just dance og yoga. Vi bruker bilder for å gjenkalle hverdagepisoder og stimulere til samtaler rundt opplevelser.



4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

I Utviklingsarbeidet for barnehageåret 2024-25 vil vi øke personalets kompetanse på lek. Lek er den mest verdifulle aktiviteten i barns liv. I leken foregår det bearbeiding av inntrykk, utvikling av forståelse av verden rundt seg, utprøving av roller og egenskaper, testing av grenser, øvelse i turtaking, konfliktløsning, øve på å tilpasse seg andre, tåle å ikke få viljen sin, inngå kompromiss, fantasi og kreativitet, og mye mer. Lek kan være mye forskjellig men felles er at den er lystbetont og indremotivert. For å verne om barns lek og verdien av den, kreves det at personalet har kompetanse på lek.

I et utviklingsarbeid kreves nye tenkemåter, refleksjon, endring, utvikling og kompetanseheving i personalgruppen. Vi ønsker å prøve å skape en felles forståelse rundt verdien av lek.

Vi vil fokusere på:

- Hva er lek?
- Gjøre personalet bevisst på ulike typer lek
- Hvilken påvirkning har personalet på barnas lek?
- Finnes frilek i barnehagen?
- Hva er indremotivert lek?
- Hvilke betydning har lekematerialet og det fysiske miljøet for leken?
- Må leken ha et faglig utbytte?
- Voksenrollen i lek



4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Vi bruker vegger til å dokumentere og vise hva vi er opptatt av. Det kan være faglige tekster og bilder knyttet til prosjektet, eller tegninger og visuelle uttrykk fra barna. Denne dokumentasjonen kan være utgangspunkt for samtaler mellom barn og foreldre i hentesituasjonen, eller mellom barn og ansatte på avdelingen.

Dokumentasjonsformer vi bruker er: Observasjoner, utstillinger på avdelingens vegger, tekst og foto i pedagogiske skriv og Vigilo.

4.2.2 Vurdering

Vi evaluerer og vurderer arbeidet vi gjør kontinuerlig gjennom året på personalmøter, ledermøter og avdelingsmøter. Dette for å sikre at innholdet i årsplanen følges opp, og for å sikre kvalitet på innholdet i barnehagen.

Alle kommunale barnehager deltar i et systematisk vurderingsarbeid som har en todelt målsetting: øke barnehagens pedagogiske kvalitet og gi barnehageeier kunnskap om barnehagens innhold og pedagogiske praksis

Vi ønsker å stadig være i utvikling og utvikle oss som lærende organisasjon. Det betyr at vi evaluerer vår egen praksis opp mot ønsket mål for barnehagen. Hele personalgruppen involveres i dette arbeidet gjennom refleksjoner og praksisfortellinger. Barnets stemme høres gjennom observasjoner og uformelle barnesamtaler i det daglige

4.2.3 Oppfølging

Etter endt evaluering gjør vi nødvendige justeringer. Noen ganger må vi endre måten vi arbeider/tenker på, andre ganger konkluderer vi med at praksis videreføres. Det som er viktig for oss er å være bevisst på hvorfor vi gjør som vi gjør.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barnets beste danner alltid grunnlaget for valg av utviklingsarbeid, og barnas medvirkning og barneperspektivet er en rød tråd i arbeidet. Gjennom observasjoner og uformelle barnesamtaler ser vi hvordan arbeidet påvirker praksis og justerer oss i forhold til dette. Foreldre informeres om utviklingsarbeidet gjennom pedagogiske skriv og Dagen i dag i Vigilo. Foreldres interesse for og medvirkning i utviklingsarbeidet er viktig og vi ber om tilbakemeldinger på arbeidet bl. a gjennom Fau/Su.



Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Barnesyn handler om hva slags syn personalet har på barn, hva vi tror de kan, hva vi forventer av dem og hvordan vi møter dem. Vi ser på barn som subjekt med rett til egne meninger, tanker og følelser. Barn er kompetente og aktive i egen utvikling.

Læringssyn - Vi har et helhetlig læringssyn der læring skjer gjennom lek og hverdagsaktiviteter, og læring og omsorg sees i en sammenheng. Vi tenker at læring omfatter hele barnet og selv om læring primært er en individuell prosess påvirkes den av samspill med andre. Personalet legger til rette for at barna skal få mangfoldige opplevelser og erfaringer for å kunne medvirke i egen utvikling og læring. Vi støtter barnet i å mestre utfordringer selv. Det handler om å øke selvstendighet og vise at vi har tro på barnets kompetanse.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Kvalitet i barnehagen er først og fremst avhengig av de menneskelige ressursene, det vil si barna, foresatte og barnehagens ansatte. Barn blir til i møte med sine omgivelser, og i dette møtet bygger barn identitet og kunnskap. Gode relasjonelle ferdigheter er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Det å delta i fellesskap og oppleve vennskap støtter barnets selvfølelse og gir rom for å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andre. Ansatte i barnehagen er viktige personer for barna, og det er derfor av stor betydning at ansatte møter barna med respekt, likeverd og empati. Å anerkjenne barnet som subjekt betyr å møte den enkelte som et individ som kan forholde seg til seg selv, med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er en livslang prosess som er mer enn bare utvikling og læring; det er meningsskaping, identitetsskaping, refleksjon, væremåter, og det er alltid i samspill med andre og omgivelsene. Danning skjer ved at vi får erfaring og kunnskaper om omverden, andre mennesker og oss selv. Barn utvikler seg som individ og lærer å fungere i fellesskap ved å observere andres væremåter og handlinger, samt andres reaksjon på seg selv. Det er derfor viktig at vi voksne er gode rollemodeller, og er bevisst på væremåten i samspill med hverandre. Det viktigste vi gir barnet er en god selvfølelse, det at barnet opplever seg verdifullt i kraft av den personen det er, og ikke i kraft av hva det kan. Gjennom respekt for forskjellighet og deltakelse i fellesskapet opplever barna en begynnende demokratiforståelse, der de opplever at de kan påvirke bestemmelser og at uenigheter og motsetninger er lov. Vi støtter barna i motgang og krevende situasjoner, og fremmer deres handlingskompetanse gjennom etisk bruk av relevante bøker, dramaforløp, filmer, og andre digitale verktøy. Slik legger vi til rette for danning:

- Barna erfarer å håndtere motstand, løse konflikter, utvikle vennskap og bli bevisst egne grenser
- Barna får i løpet av barnehagehverdagen oppleve det å vente på tur, ta hensyn, hjelpe hverandre, utsette behov og dele, da lærer de noe om hvordan ens egne handlinger påvirker seg selv og andre

- Vi er gode og tydelig rollemodeller ved å praktisere viktige normer og verdier fra hverdagslivet og fremme demokrati
- Vi tilrettelegger for opplevelser som sikrer utvikling av god selvforståelse og selvbylde
- Vi synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiv i fellesskapet
- Vi synliggjør og fremhever mangfold og ulikheter som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring i prosjektarbeidet
- Gjennom danning gir vi barna viktige verktøy til å mestre livet, og se seg selv som et verdifullt medlem av samfunnet

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon handler om at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang i barnehagen. For å kunne sikre progresjon kreves engasjerte og faglige ansatte som kjenner alle barna godt og som dermed tilrettelegger for progresjon både for det enkelte barn og i barnegruppen. Store barns læring bygger videre på lærdom fra tidligere og for å få progresjon må man tilpasse innholdet etter barnas interesser og nivå og kunne endre planer og arbeidsmetoder underveis, ut ifra barnas utvikling. God kvalitet og progresjon krever tid og prosjektarbeidene våre går over et halvår for å sikre dette, og prosjektskissene blir også tilpasset de ulike avdelingene.



V. Overganger

Tilvenning i barnehagen:

Vi legger til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen gjennom å gi god tid, etablere gode relasjoner og ha en tett dialog med foreldre. Personalet har god kunnskap om barn og tilknytning, og gjør individuelle tilpasninger i samarbeid med foreldre for å gjøre oppstarten så trygg og god som mulig.

- Nye familier mottar velkomstbrev fra avdelingen
- Tilvenningsdager skjer i dialog mellom hjem og barnehagen
- «Boken om deg selv» brukes aktivt på småbarnsavdeling. Her har foreldrene satt inn bilder fra barnets familie og omgivelser.

Overganger og sammenheng innad i barnehagen:

- Personalet legger til rette for at barna som skal bytte avdeling internt i barnehagen får besøke og bli kjent med sin nye avdeling i mai/juni. Overgang til ny avdeling kan også skje ellers i året.
- Personalet utveksler informasjon om barna som skal bytte avdeling for å sikre en god overgang.

Samarbeid og sammenheng med skolen :

Det siste året i barnehagen skal førskolebarna få ekstra utfordringer og opplevelser. Vi legger vekt på å gjøre overgangen fra barnehage til skole så trygg og god som mulig og å gjøre barna godt forberedt både sosialt og faglig. Barna får gjennom hele barnehagetiden viktige verktøy til å mestre livet. De erfarer å takle motstand, løse konflikter, utvikle vennskap og bevissthet rundt egne grenser. Vi deltar på overføringsmøter med skolen der det er behov for det, og deltar også i Bergen kommune sine nettverksmøter med barnehager og skoler.

Noen av førskolebarna sine skoleforberedende aktiviteter er:

- Utvikle sosial kompetanse,
- Utvikle selvstendighet, tro på seg selv, et godt selvilde.
- Oppleve utfordring og mestring både for å få erfaringer med å streve, men også oppleve å lykkes.
- Vente på tur/rekke opp hånden
- Vi snakker positivt om skolen & SFO
- Rim og regler
- Lytte, ta imot beskjeder
- Få interesse for bokstaver og tall
- Begrepstrening
- Antall, rom og form
- Felles turer og samlinger for alle førskolebarna i barnehagen
- Felles avslutningsfest for førskolebarna
- Barna tar avskjed med barnehagen på en god måte.

VI. Foreldremedvirkning

«Det er foreldrene som har hovedansvaret for barns oppdragelse. Barnehagen er et kompletterende miljø i forhold til hjemmet. Foreldre og barnehage skal ha regelmessig

kontakt om barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet skal gi mulighet til å bygge en nødvendig, gjensidig forståelse for de dilemmaer som kan oppstå når hensynet til det enkelte barn må ses i forhold til hele barnegruppen. For å sikre samarbeidet med barnas hjem skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg» (Fra Kunnskapsdepartementet).

Vi legger stor vekt på et godt samarbeid med foreldre. Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage bygger på gjensidig åpenhet og tillit. Med samarbeid menes regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles. Foreldre er alltid velkommen til å ta kontakt med pedagogisk leder eller styrer dersom det er noe man ønsker å samtale om.

For å oppnå godt foreldresamarbeid gjør vi følgende:

- Daglig kontakt i bringe/hente situasjonen, der små ting fra barnehagehverdagen fortelles.
- Vi dokumenterer det pedagogiske arbeidet på avdelingens vegger
- Kommunikasjonssystemet Vigilo
- Foreldremøte hver høst
- Oppstartsamtale for nye barn.
- Foreldresamtaler høst og vår
- Tilbud om foreldresamtaler ved behov
- Foreldreråd og samarbeidsutvalg.

Foreldreråd (Fau) og samarbeidsutvalg (SU):

Foreldrerådet består av alle foreldre i barnehagen. Hver avdeling velger 2 representanter til Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU). FAU velger en leder og en nestleder som representerer foreldrene i barnehagens samarbeidsutvalg. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Det består av foresatte og ansatte i barnehagen, samt representanter for eier.

VII. Bærekraftig utvikling

Barnehagen er en viktig arena i samfunnet og har et stort samfunnsansvar. Barna tilbringer mye tid i barnehagen og barnehagen jobber for å fremme holdninger, verdier og normer med utgangspunkt i en helhetlig tanke rundt barns utvikling og læring.

Rammeplanen sier at barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Vi skal også bidra til at barna får en forståelse for at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine.

Gjennom bruk av naturen får barna erfaringer med å ta vare på seg selv, omgivelsene og naturen. Vi møter, stimulerer og støtter barnas naturlige utforskertrang og oppdagerglede. I dette arbeidet tas det hensyn til barnas interesser, behov, alder og modning.

Vi jobber for å fremme en bærekraftig utvikling både for enkeltindividet, miljøet og samfunnet.

Sædalen barnehage ligger perfekt til i naturskjønne omgivelser, og vi benytter oss aktivt av dette. Opplevelser i naturen gir barna bevegelsesglede som kan være et godt grunnlag for fysisk og psykisk helse.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.



Sædalen barnehage

Sædalssvingene 6

5099 Bergen

e-post: Barnehage.Saedalen@bergen.kommune.no

WWW: [Bergen kommune - Sædalen barnehage](http://bergen.kommune.no)



**BERGEN
KOMMUNE**